

Тема 1. Стратегії економічного розвитку і середовище їх формування

Світові економічні стратегії як категорія міжнародної економіки. Економічні інтереси і економічні стратегії.

Види, рівні, суб'єкти та об'єкти формування світових економічних стратегій.

Концептуальні засади, мета і завдання формування стратегій.

Геополітичні та гео економічні інтереси і економічні стратегії.

Внутрішнє та зовнішнє середовище формування і реалізації міжнародних і національних економічних стратегій: мотивації та чинники. Співвідношення національних, регіональних та глобальних стратегій економічного розвитку.

Класифікація економічних стратегій країн за рівнем розвитку, цивілізаційною приналежністю, інституціональною та галузевою структурою економіки, рівнем конкурентоспроможності, параметрами середовища розвитку.

Державна економічна внутрішня та зовнішня політика і міжнародні економічні стратегії. Державне регулювання ринкової економіки.

Етапи еволюції світового господарства і світових економічних стратегій.

Постіндустріальний світовий розвиток і особливості формування сучасних стратегій.

Алгоритм розробки стратегій економічного розвитку в кризових і посткризових умовах.

Тема 2. Національні стратегії економічного розвитку і міжнародне економічне позиціонування країн. Варіативність сучасних світових економічних стратегій Соціально-економічні моделі розвитку країн і стратегії їхньої міжнародної економічної поведінки.

Конфронтаційні і інтеграційні стратегії національного розвитку. Стратегія автаркії як умова формування самодостатньої економіки і як чинник міжнародної конфронтації. Стратегія відкритості як основа формування міжнародної конкурентоспроможності національної економіки та основа інтеграції. Переваги та недоліки відкритості і автаркії.

Міжнародна конкуренція і компоненти міжнародного конкурентного середовища. Національні (регіональні) конкурентні переваги. Рівень економічного розвитку країни і стратегічний вибір типу міжнародної економічної поведінки.

Національні стратегії економічного розвитку і позиціонування країни в глобальному конкурентному середовищі.

Стратегії виживання і периферійність економічного розвитку.

Наздоганяльні стратегії економічного розвитку. Стратегії економічного зростання. «Переваги відсталості».

Стратегії економічного прориву як прагнення домінування. Проблема відкритості як сучасна умова реалізації мобілізаційної моделі. Інноваційний чинник — неодмінна складова національної стратегії економічного прориву. Виклики постіндустріального суспільства і виміри економічного прориву.

Тема 3. Особливості національних стратегій країн-лідерів

Ідея формування монополярного світу. «Вестернізація» як стратегічний проект (І. Валлерстайн). Теорія «Золотого мільярда» (Н. Бердсолл).

Стратегії економічного домінування. Стратегії економічної експансії. Інноваційне оновлення і формування «полюсів розвитку». Політичне домінування як умова і наслідок економічного домінування.

Національні економічні стратегії сталого розвитку країн-лідерів і постіндустріальний відрив.

Антикризові та посткризові стратегії провідних країн світу: порівняльний аналіз.

Стратегії ТНК у контексті стратегій домінування країн-лідерів.

Експансіоністські складові стратегій світового економічного домінування. Домінантна концепція глобалізації.

Країни-лідери і наднаціональні економічні регулюючі інституції. Проблеми формування планетарної стратегії сталого розвитку і економічні інтереси країн-лідерів.

Тема 4. Стратегії розвитку транзитивних економік

Транзитивні національні економіки в глобальному середовищі. Транзитивні економіки країн ринкового типу: моделі трансформації. Стратегії «Тетчеризму» та «Рейганоміки». Ринкова санація і скорочення соціального сектору. Поглиблення внутрішньої економічної конкуренції і міжнародна економічна експансія.

Особливості трансформації ринкової економіки в латиноамериканських країнах. Досвід реалізації стратегій «ринкового оновлення» Чилі, Аргентини, Колумбії. Відкритість економіки, посилення інтеграційних процесів. Особливості застосування стратегії наздоганяльного розвитку: поглиблення внутрішньоекономічної диференціації, імпортової залежності та трансформування економічної структури - формування економіки обслуговуючого типу.

Побудова засад ринкової економіки в країнах доіндустріального типу і загострення проблеми цивілізаційної ідентичності ринкових стратегій.

Тема 5. Стратегії розвитку країн, що розвиваються

Роль глобальних, геополітичного і цивілізаційного чинників в формуванні засад економічної стратегії країн, що розвиваються. Характеристика стратегій економічного розвитку країн, що розвиваються. Політика «етатизму» та «Вашингтонського консенсусу». Моделі економічного розвитку країн, що розвиваються. Стратегія виживання. Глобальні соціально-економічні наслідки економічної відсталості країн аграрно-індустріальної периферії

Стратегія сталого розвитку ООН і економічна допомога країнам, що розвиваються.

Стратегії економічного розвитку країн Латинської Америки, країн ОПЕК.

Модель сталого розвитку (світова стратегія розвитку і світова стратегія охорони навколишнього середовища; базові принципи екологічно обґрунтованого розвитку; формування концептуальних засад стратегії сталого розвитку; стратегічна модель сталого безпечного суспільного розвитку; реалізація стратегії сталого розвитку).

Тема 6. Міжнародна координація економічної політики країн. Міжнародні інтеграційні стратегії

Наднаціональні міжнародні і регіональні економічні регулюючі інституції та їхня роль у реалізації світових економічних стратегій. Економічні організації як координація економічної політики.

Міжнародна координація економічної політики: суть та її інститути. Середовище координації економічної політики країн.

Концепції економічної політики країн. Чинники економічного зростання.

Стратегія СОТ, МВФ, Світового банку, ЄБРР та умови їхньої реалізації.

Україна і наднаціональні регулюючі світові та регіональні економічні інституції: підсумки стратегічного партнерства.

Економічна інтеграція як напрям світового економічного розвитку. Стратегічна мета та цивілізаційні чинники формування світових економічних співтовариств.

Стратегії загально американської інтеграції (НАФТА, ФТАА). Особливості інтеграційних стратегій країн Азіатсько-Тихоокеанському регіону: стратегічні аспекти формування і розвитку.

Тема 7. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації. Цивілізаційні виміри світових економічних стратегій

Формування національної економічної стратегії України. Ринкові трансформації в Україні у геостратегічному та цивілізаційному контексті.

Чинники національного економічного прориву України. Конкуренентоспроможність економіки України: якісні і кількісні параметри. Інноваційно-інвестиційна стратегія посилення конкурентоспроможності економіки України. Проблеми забезпечення економічного зростання і інвестиційно-ресурсний потенціал.

Стратегія економічної конвергенції України та ЄС. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020». Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Система стратегічного планування економічного розвитку. Механізм стратегії планування України. Джерела фінансування виконання стратегічного плану соціально-економічного розвитку в Україні. Етапи реалізації стратегічних планів соціально-економічного розвитку України. Механізми реалізації національної та секторальних стратегій України. Механізм моніторингу реалізації стратегії соціально-економічного розвитку.

Типові тестові завдання:

1. Подолання економічної кризи країною відноситься до ...

а) стратегії виживання в міжнародному конкурентному середовищі;

б) стратегія поступального розвитку;

в) стратегія наздоганяючого розвитку;

г) стратегія домінування.

2. Мобілізаційна модель відноситься до ...

а) стратегії виживання в міжнародному конкурентному середовищі;

б) стратегія поступального розвитку;

в) стратегія наздоганяючого розвитку;

г) стратегія економічного прориву.

3. Глобальними вважаються проблеми, які:

а) сприяють виживанню і розвитку людей за екстремальних умов;

б) є всезагальними (планетарними), загрожують людству в цілому і потребують об'єднання зусиль усіх країн для їх вирішення;

в) породжені науково-технічними революціями,

принциповими оновленнями технологій виробництва;

г) означають міжнародне співробітництво в усіх сферах економіки задля добробуту людей.

4. Домінуючим фактором розвитку групи нових індустріальних країн Південно-Східної й Східної Азії (Сінгапур, Р. Корея, Тайвань, Гонконг) був:

- а) природні ресурси;
- б) дешева робоча сила;
- в) капітал;
- г) новітні технології.

5. Домінуючим фактором економічного розвитку країн Перської затоки є:

- а) природні ресурси;
- б) дешева робоча сила;
- в) капітал;
- г) новітні технології.

6. Система корпоративного екологічного управління може створюватись на базі:

- а) системи державного екологічного управління;
- б) міжнародних відповідних організацій;
- в) діяльності підприємств;
- г) служб екологічної безпеки чи управлінь ресурсовикористання.

7. Економісти стверджують, що кожна економічна система має проблеми щодо обмеженості ресурсів. Це означає наступне:

- а) окремі товари й послуги в усіх країнах світу мають високу ціну;
- б) країни, що розвиваються мають дефіцит окремих товарів;
- в) будь-які економічні ресурси завжди є вичерпними та не можуть задовольнити усі наявні потреби;
- г) виникнення глобальних економічних криз призводить до нестачі певних товарів.

Завдання:

1. Задача: Розрахуйте величини курсу гривні (UAH) до американського долару (USD) за прямим і зворотнім котируваннями, використовуючи принцип паритету

купівельної спроможності (ПКС), якщо стандартний набір споживчих благ в США коштує 1010 доларів, а в Україні – 4500 гривень.

Типові тестові завдання:

1. *Найважливішою економічною рисою на рубежі XIX-XX століть стало:*

- а) виникнення цілісного світового господарства;
- б) політичний і територіальний поділ світу;
- в) розвиток міжнародного співробітництва;
- г) утворення колоніальної системи.

2. *Сучасне світове господарство - це:*

а) поступальний розвиток економіки усіх країн на ринкових засадах шляхом раціонального використання ресурсів;

б) система відносин органічно поєднаних національних господарств, що взаємодіють завдяки наднаціональному господарському механізму на основі інтернаціоналізації технологічного способу виробництва;

в) система економічних законів, яка управляє розвитком всесвітнього господарства;

г) міжнаціональний механізм регулювання світового економічного співробітництва.

3. *Об'єктивні засади функціонування світового господарства:*

а) різне географічне положення країн та особливості їх розвитку;

б) національні традиції і культура, звичаї, історична спадщина;

в) політичний устрій, державна політика, спосіб суспільного життя;

г) міжнародний поділ праці, світовий ринок, інтернаціоналізація суспільного виробництва.

4. *Інтернаціональна форма суспільного поділу праці, що базується на спеціалізації і кооперації країн у виробництві та обміні благ, називається:*

- а) міжнародною;
- б) загальною;
- в) частковою;
- г) одиничною.

5. *Світовий ринок як передумова виникнення сучасного всесвітнього господарства представляє собою:*

- а) місце, де відбувається купівля-продаж товарів різних країн;
- б) механізм дії закону вартості у глобальному просторі;
- в) розвинуту сферу товарного обміну, що ґрунтується на міжнародному поділі праці;
- г) самостійне функціонування національних ринків окремих країн, які співробітничать між собою.

1. Забезпечення певних гарантій щодо належної економічної безпеки країни дає політика:

- а) реекспорту та реімпорту;
- б) позбавлення можливості споживати ті блага, які не виробляє своє господарство;
- в) захисту інтересів національного виробника (протекціонізм);
- г) свобода торгівлі (фрітредерство).

